

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Nobis 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

de jure verior sit, quam & confirmat idem Covarr. *sup. alleg. loco, Conc. Trident. Sess. 23, cap. 9, in decreto de reform.* dummodò ea præscriptio sit immemorialis *d. cap. 24, sup. de elect.* nam in hujusmodi præscriptione tituli probatio non exigitur, sed præsumitur, *c. 1, De præscrip. lib. 6, §. 4, l. 3.* Nec movet supra dicta ratio Panorm. nam fallum est, laicum possessionis juris patronatus incapacem esse, *per text. in cap. 24 inf. hoc tit. & in c. un. eod. in 6.* Deinde, cum in immemoriali præscriptione titulus præsumatur, ut jam dictum est, is profectò necessariò constabit vel ex fundatione, vel constructione, vel dotatione.

26 Quo verò ad alteram speciem de Ecclesia patronata, ad passim in eam sententiam descendunt, quòd hoc jus contra alterum patronum

præscribi possit, ut testatur Covarr. *sup. d. loco, vers. hæc autem ratio, & Bald. d. quasi 9, num. 3.* Non tamen hanc præscriptionem immemorialem esse oportet, sed saltem decem vel 20. annorum; uti fit in aliis juriibus incorporalibus acquirendis, in quibus sufficit, sciente adversario, longo tempore possedisse, *l. 10, §. un. D. Si servitus vindic. §. l. 1, C. De servit. & aqua.* Idque contra laicum patronum, locus contra Clericum, qui ratione beneficii, vel Ecclesie sue habet jus patronatus: nam in eo præscribendo opus esset quadraginta annis, ut in aliis juriibus Ecclesiasticis, *c. 4, & 6, sup. De præscrip.* Postremò quibus modis jus patronatus per ultimam voluntatem, vel ab intestato ad hæredes, sive ad legatarios perveniat, vide quæ dixi paulò antè hic, & ad c. 1, *sup. eod.*

In Cap. Nobis 25.

SUMMARI A.

1. Presentatio à patrono intra quod tempus faciendâ.
2. Tempus illud quando currere incipiat.
3. Presentatio ad beneficium non vacans non rectè fit.
4. In Ecclesia conventuali patrono electio non competit.
5. Electione tamen peractâ, rectè ejus ad sensus petitur.
6. An & patroni laici.
7. Patrono locus honoratior & alimenta præstanda.
8. Patronus extra casum inopia an aliquid petere possit.
9. An pecuniam recipere pro presentatione.
10. Rectè providet Ecclesia patronatâ, ne bona ejus dilapidentur.

TRia hoc Cap. præcipuè continentur: primum, quòd ex constructione Ecclesie cum consensu Episcopi facta acquiratur construenti jus patronatus. Alterum est, quòd in Ecclesia conventuali (qualis est Cathedralis, & Collegiata, item Monasterium) patrono jus eligendi non competat, licet electione à collegio peractâ honestè ejus ad sensus petatur. Tertium est, quòd patrono in processione honor præ aliis deferatur; & si ad inopiam redigatur, modestè ipsi ab Ecclesia succurratur.

Primum aded obtinet, ut presentatio à non patrono facta ipso jure nulla sit, *can. Decernimus 32, XVI. quasi. 7, c. Ex inscriptione 14, sup. h. tit. & c. 18, §. 1*

sup. De sent. & rejud. ubi laic. Panorm. num. 13, & Felia. num. 8, cum seqq. Hæc autem presentatio, si patronus Clericus sit, intra sex menses; si laicus, intra quatuor fieri debet, *per text. in c. un. hoc nos. 1, lib. 6,* quo sensu accipiendâ sunt capitula hujus tit. in quibus aliquando sex menses, aliquando quatuor patroni præstituantur, *ut in c. 3, 22, & 27, alioqui decurso hoc tempore, aut patronorum contentione extracto, ad Episcopum devolvitur collatio Ecclesie, sive beneficii, jam dictis juriibus & c. Si verò 12, sup. eod.*

Currit autem hoc tempus presentationis à tempore vacationis Ecclesie sive beneficii, *d. c. 22 hoc tit. & c. 2, sup. De suppl. negl. Prælat.* Idò magis putato à tempore notitiæ, ne fortè propter justam ignorantiam patronus à jure suo excludatur, *cap. 5, §. fin. sup. De concess. præb. & c. 3, sup. De suppl. negl. Prælat.* Diversitatis verò ratio inter laicum & Clericum hæc est; quòd, cum laico plures personæ (unam scilicet post alteram accumulando) presentare permittitur sit, *c. Cum autem 24, & c. Pastoralis 29 in fine inf. eod.* ejus presentatio jure meliori ad minus tempus restringi possit; ut qui in uno relevatur, in altero minus commodum sentiat, *arg. l. Eum qui 30 in pr. D. De jurejur.* Clerico verò, cui uni tantum à se presentato adherere necesse est, *d. c. 24, & d. c. 29,* (ne scilicet inconstantia arguatur, quæ in Clerico turpissima est) merito longius tempus indulgetur.

Observandum tamen, quòd, sicut beneficium ante,

antequam vacat, conferri non potest. (ne scilicet inducatur desiderium mortis alienæ, c. 2, in pr. *Gr. 11, § fin supra De conces. prab.*) ita neque præsentatio fieri potest, c. fin. cod.

4 Quoad secundum de conventuali Ecclesia, idem ad patronum electio non spectat, quod Prælati in ea adsumi non possit, nisi per viam electionis ejusdem conventus sive collegii, c. Quia propter 41, in pr. juncto c. 41, *Gr. 1, in pr. sup. De elect.* aut saltem per viam postulationis, quæ in subsidium electionis à jure est introducta, c. 3, *Gr. 5, sup. De postulat. Pral.* Secus est in Capellâ, id est, in qualibet Ecclesia non collegiata, in qua jus præsentandi patrono competit, juxta hunc text. *vers. Secus & ibi Panormit. sub num. 3,* qui similiter, post Joan. And. sub num. 6, rectè concludit, patronum tamen Ecclesiæ collegiatae habere jus præsentandi ad præbendas ejusdem Ecclesiæ. Idem tradit ad c. fin. *De concess. prab. num. 3, ubi & communi Dd. calculo receptum esse testatur.*

5 Quod autem addit textus noster, quod factæ electioni honestus patroni adensus petatur, hanc rationem habet, quod ejus interstit, ut bonus Prælati Ecclesiæ patronatæ præficiatur, propter alimenta, &c. ut *inf. dicitur*, alioqui patronus contra eum excipere posset, *Glos. hic.* Quod si autem sine causa exceperit, nihil obierit ejus contradictio, sicut ex communi sententia tradit Panorm. *hic in fine.*

6 Sed majoris difficultatis est, quæ sententia sit horum verborum textus nostri, nisi aliter de sua jurisdictione obtineat, ut partes suas interponere debeat electioni tractanda. Sunt enim, qui putent, hæc verba exaudienda esse de patrono Ecclesiastico, si ita in ipsa fundatione expressum sit, aut legitimâ præscriptione sibi acquisiverit, c. 3, *in fine sup. De causa poss. & propr.* Alii etiam de laico intelligunt, dummodò habeat ex privilegio summi Pontificis; nam aliàs non posset, ne quidem ex consuetudine eligere, c. *Sacrofancta 15, in fine Gr. Massana 56, sup. De elect.* Utraque sententia in se vera est, sed textui nostro non convenit; siquidem eligere non est memoratæ jurisdictionis. Quare magis puto illum accipiendum esse de patrono laico, dummodò id habeat vel ex consuetudine, vel statuto; non tamen vox ipsius vim suffragii obtinet. *Innoc. hic. vel beneficio Summi Pont. per text. in can. Hinc est 39, xvi q. 1.*

7 Quod ad tertium attinet de processione, & ali-

mentis præstandis patrono, &c. is præ aliis laicis in Ecclesia sua honorabiliori loco est, in memoriam scilicet beneficii collati Ecclesiæ. Eique alimenta præstanda sunt, si ad inopiam redigatur, *tex. hic in fine & in can. Quicumque 30, xvi q. 7, modo de stè tamen, ut legitur text. nost. ibid. id est, habitâ ratione facultatum Ecclesiæ, & personæ patroni, sicut rectè explicat Glos. hic.* Nam in primis necessitatæ impensæ deducendæ sunt, deinde ex superfluo succurrendum patrono. *Panorm. hic num. 6, imò ejus & uxori, filius, totique familiæ, quatenus eâ carere non potest, quemadmodum latè deducit Cæs. Lambert. in tract. de jure patron. lib. 3, art. 8, tertio p. princ. alioquin frustra patrono succurreretur facit text. in l. Legatis 6, D. de alim. vel cib. leg. 6, 2, Inst. De usu & habite.*

8 Sed hic quaeritur, An patronus extra casum inopia possit aliquid petere ab Ecclesia patronata in recognitionem juris patronatus? Et verius est non posse, nisi quid exceptum sit tempore fundationis cum consensu Episcopi, ut est text. in cap. *Præterea 23, h. tit. & ita ex facto respondit Panorm. ad d. cap. 23, in presbytero, quem populus compellere volebat ad præstandos cereos in hujusmodi recognitionem. Adde Concil. Trident. Sess. 25, cap. 9, vers. patroni autem, in decr. de reform.*

Cui ad finem est & hæc quaestio, An patronus possit recipere pecuniam pro præsentatione? Et breviter respondetur, quod non; aliàs enim in Simoniam incideret, cap. *Præterea 9, sup. De transact. cap. 11, § un. inf. de Sim. Gr. & cap. Tuanos 11, sup. De iur. jur. Panorm. ad d. c. 14, n. 2, h. tit.*

Permissum verò est patrono Ecclesiæ patronatæ curam gerere, ne sacerdos, vel alius minister Ecclesiæ, bona Ecclesiæ dissipet: nam hoc nomine eum admonere potest, vel Episcopo denuntiare: qui si negligens fuerit, adire Metropolitanum, juxta *Conc. Tolet. 1x in can. Filiis 31, xvi q. 7,* non tamen à sacerdote, sive ministro rationem administrationis suæ exigere, cum ea Episcopo competat, *can. Noverrint 6, x q. 1,* præterquam si patronus Ecclesiasticus sit, c. 3, *vers. In Ecclesiis inf. De privil. Gr. excess. priv. c. Ex literis h. 1. & ibi Panorm. Et hæc de jure patronatus sufficiant.*